

КОНЦЕПЦІЯ ПОСІБНИКА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ: КРАЇНОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ

Олег Качала

Анотация: Статията разглежда проблематика, свързана с преподаването на материали по странознание по време на занятията по украински език като чужд. Описва се накратко концептуална схема за представяне на този материал в помагало по странознание. Представен е образец на текст от бъдещото помагало „Місто Лева“ със задачи и коментар.

Ключови думи: странознание, аудиовизуални средства, методи на обучение, учебници и помагала, текст по странознание със задачи.

Іноземні студенти проходять елементарний курс українознавства ще на підготовчому етапі вивчення української мови, читаючи короткі тексти про Україну, її культуру, географію, історію, про місто, в якому вони живуть і навчаються, тощо.

Підкріплена і розширена ілюстративним матеріалом інформація про країну може стати одним із найважливіших джерел країнознавчих знань, якщо відповідатиме вимогам типовості, актуальності, стабільності, новизни, а також буде доступна для розуміння студентів і відповідатиме їхнім пізнавальним потребам і зацікавленням. Така інформація, забезпечуючи змістовний бік навчального процесу, стимулює активізацію мовленнєвої діяльності студентів, сприяє засвоєнню мови.

Викладач мусить чітко з'ясувати, які відомості про країну будуть необхідні його студентам для правильного розуміння написаного і почутого; яку інформацію варто повідомити, вдовольняючи їхнє зацікавлення; у якій послідовності найкраще запропонувати студентам ці знання в перебігу всього навчального процесу і на кожному занятті.

Загальний обсяг і характер країнознавчого матеріалу залежатиме головню від того, наскільки студенти-чужоземці ознайомлені з Україною (її культурою, мистецтвом, традиціями, історією, господарством, політикою, нормами поведінки людей абощо), а також від їхніх зацікавлень тими чи іншими сферами життя українців.

Попередню роботу з відбору інформації можна значно полегшити завдяки

гарним посібникам і підручникам, енциклопедіям, ілюстрованим українським виданням.

Великий обсяг відомостей про Україну можна передати студентам, якщо використовувати на заняттях ілюстративний матеріал – малюнки, схеми, світлини, мапи, картини, як також відео- та аудіозаписи, інформацію на електронних носіях. Важливо підібрати для подання матеріалу якийсь гарний посібник чи довідник. Залучити можна додатковий ілюстративний матеріал: газети і часописи, листівки, плани міст, рекламні проспекти або що.

Досить ефективними методами є не тільки читання відповідних текстів, а й використання аудіовізуальних засобів: перегляд фільмів, відвідування культурно-мистецьких подій, організація екскурсій. Досить цікавими і придатними для використання з іноземцями є зокрема документальні фільми «Наш Львів», фільми серії «Великі українці», 4-серійний «Україна. Становлення нації» Єжи Гоффмана, деякі мультфільми.

Добре знаючи українську дійсність, викладач може порівнювати факти з обох культур – української та країни-батьківщини студентів. У такий спосіб він знімає труднощі у сприйнятті нових реалій ще до початку роботи на занятті. Для цього у попередній розповіді на тему заняття слід пояснити національну особливість тих явищ, про які йтиметься, щоб розширити, поглибити інформацію.

Викладач має розуміти, що студенти можуть по-різному збагнути зображуване. Невідоме зазвичай не бачать або ледве бачать. Потрібно зняти запропоноване нерозуміння, звернувши увагу студентів на національно-специфічне та істотне у зображуваному. Якщо це зробити українською мовою, можна отримати матеріал для авдіювання (лексика і синтаксис мають відповідати рівню володіння мовою слухачів, трохи випереджаючи його). Побутова сценка, скажімо, може допомогти також активізувати мовлення. Для цього, крім розповіді – опису того, що відбувається, варто запропонувати студентам охарактеризувати дійові особи, представити події до або після подій, що відбулися, придумати діалоги тощо. З погляду лінгвокраїнознавства важливо, щоб соціальні типи були правильно схоплені, мотиви поведінки героїв були правильно пояснені, діалоги містили ті фрази, які насправді вживають мовці у тій чи іншій ситуації. Оскільки людина – головний носій досягнень культури народу, правильно її розуміти – означає багато що зрозуміти в культурі.

Слід наголосити на потребі тісного зв'язку між загальноосвітніми та комунікативними моментами у навчальному процесі: використання унаочнень, які адекватно відбивають дійсність, сприяють активізації мовленнєвої діяльності. Наприклад, побутова сценка

моделює зміст спілкування, створює мотив говоріння, зосереджуючись на проблемі, думці (а не на слові), обговорення якої цікавить студента, дає йому нагоду висловити власну оцінку того, що відбувається. Усе це наближує заняття до реального спілкування, що вкрай важливо для підвищення ефективності навчання мови.

Відтак, через цікаві подробиці, типові сценки, яскраві побутові факти, зауважені художником або фотографом, через документальний матеріал іноземці можуть ознайомитися із сучасною українською дійсністю. Розширюючи і доповнюючи цей матеріал, викладач має створювати у студентів правильну уяву про країну, мову, яку вони вивчають.

Отже, чітко сформульована мета навчання має визначати характер та обсяг як мовного, мовленнєвого, так і країнознавчого матеріалу. Країнознавчу інформацію варто повідомляти студентам, зважаючи не тільки на загальноосвітній, виховавчий характер будь-якого навчання, а й на потребу відомостей про культуру для навчання з носієм мови. Немає значення, чи це спілкування є безпосереднім, чи здійснюється через текст.

Інформація про країну, закріплена в мові, має бути доступна студентові, тому викладачеві варто широко використовувати слова, ідіоми, афоризми як джерело пізнання культурних цінностей, що належать українському народові.

Елементи країнознавства більшою чи меншою мірою присутні в низці підручників з української мови як іноземної, як-от: «Розмовляймо українською» Г. Макарової, Л. Паламар і Н. Присяжнюк – у трьох книгах, які вийшли в Києві в 2010-2012 рр.; 384-сторінковий харківський підручник «Українська мова для іноземців» А. Чистякової, Л. Селівестрової і Т. Лагути; перевиданий «Украинский язык для начинающих» львівських авторів З. Терлака та О. Сербенської; підручник для франкомовних «L'Ukrainien: Cours d'initiation pour francophones» Олексія Данильченка, що вийшов 2000 р.; «Modern Ukrainian» Асі Гумеської, опублікований 2001 року в Едмонтоні, та ін.

Якщо говорити про друковані видання, що містять країнознавчий матеріал і з'явилися останніми роками зокрема у Львові, то варто відзначити такі: «Крок 1» (рівень А1 – А2) О. Палінської та О. Туркевич, де він поданий коротко, але ілюстративно; «Українська мова для іноземців. Модульний курс» (рівень В1 – В2) О. Антонів та Л. Паучок, де можемо знайти цікаві та інформативні тексти, як-от «Система освіти в Україні», «Українське народне вбрання», «Вишивка», «Громадський транспорт у Львові», «Подорожуйте замками та фортецями України» тощо; «Мандрівка Україною» авторства колективу співпрацівників Міжнародного інституту

освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка», що власне і є своєрідним посібником з країнознавства, позаяк містить різноплановий інформативний матеріал (про найбільш відомі пам'ятки української культури, занесені до списку ЮНЕСКО), супроводжений завданнями.

Колектив у складі п'ятих викладачів кафедри іноземних мов НУ «Львівська політехніка» (Галина Бойко, Олег Качала, Андрій Моторний, Олеся Палінська, Ірина Юзвяк) розробив посібник із країнознавчими текстами та завданнями для іноземних студентів – зокрема тих, котрі навчаються у вишах міста Львова. Назва навчального посібника – «Місто Лева». Автори мають за мету в цікавій та доступній формі розповісти студентам, котрі вивчають українську мову як іноземну, про минуле і сучасне міста Львова: історію, наукові відкриття, технічні винаходи та художні шедеври, створені тут, познайомити їх із мальовничими куточками міста, які варто відвідати. 14 різнотематичних текстів підібрані таким чином, щоб не лише зацікавити студентів історією та сучасністю міста, але й розширити мовну та граматичну компетенцію, покращити навички читання, аудіювання та спілкування українською.

Кожен текст супроводжує система вправ: коментар до тексту (пояснення нових слів); дотекстові вправи, які дають можливість підготуватися до сприйняття тексту, пов'язати знання і досвід студентів з новою інформацією; післятекстові вправи, які перевіряють розуміння прочитаного тексту, а також формують і закріплюють граматичні навички.

Навчальний посібник призначений для студентів, які володіють українською мовою на рівні B2 відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій стосовно мовної освіти. Згідно з ними студент: розуміє основні ідеї складних текстів на абстрактні і конкретні теми, в тому числі технічні теми, що стосуються його/її спеціалізації; може взаємодіяти з певною мірою побіжності та безпосередності, що робить регулярну взаємодію з носіями мови можливою без напруги для кожної зі сторін; вміє робити чіткі, детальні повідомлення з широкого кола питань і може викласти свій погляд на основну проблему, показати переваги та недоліки різних варіантів.

Тексти в посібнику розташовані за тематичним принципом: загальна інформація, історія, технічні досягнення та винаходи, цікаві місця і події Львова. Вони не пов'язані безпосередньо між собою, тому викладач чи студент може обирати довільний порядок їхнього читання і вивчення. У кінці посібника розташовані ключі до завдань, які дадуть можливість студентам контролювати здобуті знання і використовувати «Місто Лева» як для навчання у групі з викладачем, так і для самостійного навчання.

До комплекту з посібником має увійти компакт-диск, який міститиме аудіозаписи текстів, а також пісні про Львів, поезію та іншу цікаву інформацію про місто, і допоможе студентам тренувати фонетичні навички, покаже різні лексичні і фонетичні варіанти української мови і загалом зробить процес навчання з «Містом Лева» цікавою пригодою. Автори сподіваються, що студенти, які навчаються у Львові, побачать знайоме місто по-новому, дізнаються про нього багато цікавого, а ті, хто ще ніколи тут не бували, захочуть на власні очі побачити Місто Лева.

Пропонуємо зразок тексту (з коментарем та завданнями) з майбутнього посібника.

ТЕКСТ 2.

ВІДОМІ ЛЬВІВ'ЯНИ

КОМЕНТАР ДО ТЕКСТУ

Alma mater – вищий навчальний заклад, у якому ви навчалися.

Венера – планета Сонячної системи, а також одна з богинь у римській міфології.

Грац – місто в Австрії.

Здобуток – те, що хто-небудь здобув, придбав.

Коломия – місто, районний центр в Івано-Франківській області.

Краків – місто на території Польщі.

Марс – планета Сонячної системи, а також один з богів у римській міфології.

Ортогональний – той, що має прямий кут (кути).

Отоларинголог – лікар-фахівець з хвороб горла, носа, вуха.

Наклад – загальна кількість одночасно виданих примірників книги, журналу, газети.

Прага – місто, столиця Чеської Республіки.

Сколе – місто, районний центр у Львівській області.

Суміщати (тут) – робити що-небудь одночасно з іншим.

Шотландський – від *Шотландія* – частина Великої Британії, колись незалежна держава.

1. Вкажіть слово, яке є зайвим у кожному рядку:

- 1) драматург, поет, слюсар, прозаїк;
- 2) конкурс, кав'ярня, бар, паб;
- 3) поляк, єврей, іспанець, пілот;
- 4) доцент, карантин, аудиторія, семінар.

2. Дайте відповіді на запитання:

Які предмети ви найбільше любили у школі (любите в університеті)? Яких предметів ви не любили (не любите)?

Прізвища яких українських вчених вам відомі? Що ви знаєте про їхній внесок у науку?

Які жанри художньої літератури ви знаєте?

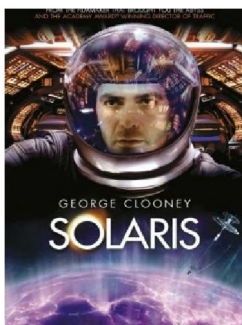
Як ви ставитесь до наукової фантастики?

Імена яких письменників-фантастів ви знаєте?

Чи знаєте ви, коли були Перша та Друга світові війни? Чому вони називаються світовими?

3. Назвіть відомі вам спеціальності лікарів. З якими проблемами до них звертаються?

Проблема	Спеціальність
болять зуби	стоматолог

4. Знайдіть відповідності між колонками.

письменник

країна

книга

Тарас Шевченко

Колумбія

«Алхімік»

Вільям Шекспір

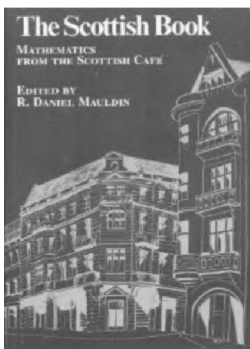
Персія (Іран)

«Кобзар»

Пауло Коельйо	Україна	поезія рубаї
Омар Хайям	Англія	«Сто років самотності»
Станіслав Лем	Бразилія	«Собор Паризької Богоматері», «Знедолені»
Джон Р. Р. Толкін	Велика Британія	«Володар Перстенів»
Габріель Гарсія Маркес	Польща	«Соляріс»
Віктор Гюго	Франція	«Ромео і Джульєтта»

5. До літератури якої країни належать твори письменників Еміля Золя, Гюстава Флобера, Альфонса Доде, батька та сина Дюма? Які з книг цих авторів ви читали?

Біографії багатьох всесвітньовідомих науковців, митців, діячів культури пов'язані зі Львовом. Прочитайте тексти про трьох із них. Під час читання кожного тексту виконуйте завдання до них (6, 7 і 8).

6. Прочитайте текст і вставте на місці пропусків один із запропонованих варіантів (А, В чи С).

- (1) А. деканом В. директором С. дияконом
- (2) А. дії В. дійсності С. діяльності
- (3) А. так звану В. таку звану С. так названу
- (4) А. функція В. посада С. роль
- (5) А. степінь В. ступінь С. стипендію
- (6) А. Захований В. Перехований С. Похований
- (7) А. дискусіями В. обговоренням С. розмовами
- (8) А. запис В. записник С. записування
- (9) А. зробив В. винайшов С. знайшов

(10) А. найбільших В. найглибших С. найдовших

ВЧЕНИЙ-МАТЕМАТИК СТЕФАН БАНАХ

Його називають генієм математики. Він був провідним університетським математиком, а потім і першим (1)А..... фізико-математичного факультету Львівського університету, одержав найвищі наукові звання.

Функціональний аналіз став пріоритетом у науковій (2) вченого, однак фахівцям також добре відомий його внесок у розробку теорій функцій і ортогональних рядів, міри і множин.

Одним зі здобутків львівського математика було унікальне творіння, про яке і сьогодні говорить весь математичний світ. Йдеться про (3) «Шотландську книжку», ініціатором створення якої (у співавторстві з найкращими математиками Львова) став Стефан Банах.

Народився Стефан Банах 30 березня 1892 року в Кракові (Польща). Після закінчення гімназії він переїхав до Львова, де продовжив своє навчання у Львівській політехніці.

Мрією молодого спеціаліста Банаха була (4) асистента математики в його alma mater. Вона втілилась у життя 1920 року, коли професор Антон Ломницький запросив Банаха викладачем на кафедру математики. С. Банах вже тоді був, зокрема, автором роботи про збіжність в середньому часткових сум рядів Фур'є. Цього ж року Стефан Банах написав докторську дисертацію, яка стала його сьомою науковою працею і першою з функціонального аналізу.

Стосовно до Банаха не були дотримані університетські традиції – йому присвоїли докторський (5) (хоча він так і не здобув повної вищої освіти) і відразу ж після захисту дисертації надали посаду професора. На цей час молодому вченому було лише 30 років.

У 1922 році Стефан Банах перейшов на роботу у Львівський університет (нині – ЛНУ імені І. Франка). 1924 року Стефан Банах був обраний членом-кореспондентом Польської академії наук. Пізніше він став членом-кореспондентом Академії наук України.

31 серпня 1945 року великого математика не стало. (6) він на

Личаківському цвинтарі у Львові.

Повертаючись після засідань математичного товариства, львівські математики облюбували для себе «Шотландську кав'ярню», яка була розташована на нинішньому проспекті Т. Шевченка, і проводили там багато часу за (7) математичних проблем та завдань. Їх «матеріальним» відображенням став записник, який отримав назву «Шотландська книжка» і саме під цією назвою став відомим у математичному світі.

Завдання в книжці записували на непарних сторінках, а з протилежного боку залишали місце для майбутніх відповідей. Перший (8) був зроблений 17 липня 1935 року, а 31 березня 1941 року, коли внесли останній, у книжці було зафіксовано 193 математичні проблеми.

Сьогоднішні математики, звертаючись до того часу, кажуть, що важко переоцінити роль «Шотландської книжки» в розвитку функціонального аналізу та інших напрямів математики. Частина складних задач було розв'язано відразу, деякі – після Другої світової війни, але залишилися й такі, відповіді на які ще чекають свого часу. Так, наприклад, на завдання під номером 153, датоване 6 листопада 1936 року, відповідь (9) шведський математик Пер Енфло лише у 1972 році.

Рівень і вплив львівської математичної школи в середині минулого століття був одним з (10) у Європі. Львівських математиків визнавали вчені всього світу, а Стефан Банах, безумовно, був їхнім лідером.

7. Прочитайте текст. У більшості рядків тексту є слово з правописною або граматичною помилкою. Напишіть ці слова правильно навпроти рядків, у яких вони є з помилками. Якщо в рядку нема помилки, поставте □.

ПИСЬМЕННИК-ФАНТАСТ СТАНІСЛАВ ЛЕМ

Для кожного читача ця людина є уособленням ледь	1	...всієї.....
не вської світової фантастики. Але мало хто знає, що за професією	2	
Станіслав Лем – лікар, який, однак, ніколи не працював за	3	
спеціальністю.	4	
Станіслав Лем народився 12 вересня 1921 р. у	5	
Львова на нинішній вулиці Б. Лепкого, 4 у сім'ї лікаря-	6	
отоларинголога. «У чотири роки я навчився писати, а перший лист	7	
написав батькові зі Сколе, куди їздив зі своєю мамою», – згадував	8	
він пізніше.	9	
Після закінчення Другої чоловічої гімназії (тепер це	10	
середня школа №8 на вулиці Підвальной) Лем почав навчатись у	11	
новоствореному Львівському медичному інституті. Під час німецької	12	
окупації Львова (1941-1944) він працював помічником механіка та	13	
зварювальником. Потім продовжив вивчати медицину у Львові, а	14	
1946 року переїхав до Кракова, де закінчив свою освіту в	15	
Ягеллонському університеті.	16	
Станіслав Лем почав друкувати свої твори з 1946	17	
року. Його перший роман «Людина з Марса» був опублікований у	18	
щотижневому журналі «Новий світ пригод». Щоправда, написав	19	
він його лише заради грошей: його родина втратила все своє майно	20	
під час війни. Але вже 1951 року виїшов роман «Астронавти», який	21	
приніс письменникові широку популярність. За ним з'явилися	22	
«Непереможений» та «Магелланова хмара», «Розповіді пілота	23	
Піркса», знаменитий «Соляріс», за мотивами якому було знято два	24	
фільми – радянський і амереканський, – та інші.	25	
Серед нефантастичних творів С. Лема для львів'ян	26	
найбільш цікавою книгою є його збірка спогадів «Високий Замок».	27	
За свою творчість С. Лем отримав велику кількість	28	
міжнародних літературних нагородів, декілька орденів та почесних	29	
наукових ступенів різних країн світу.		
Помер Станіслав Лем 27 березні 2006 року у		

Кракові.

.....

8. Прочитайте текст. Заповніть пропуски словами, утвореними від СЛІВ у правій колонці.

ПИСЬМЕННИК ЛЕОПОЛЬД ФОН ЗАХЕР-МАЗОХ

Леопольд фон Захер-Мазох народився 27 січня 1836 року у Львові в родині начальника поліції Королівства Галичини та Лодомерії Леопольда Захера. Його мати Шарлотта була дочкою професора і тодішнього ректора ...*Львівського*...

ЛЬВІВ

5 університету Франца фон Мазоха. На місці будинку, де народився майбутній письменник, тепер стоїть відомий у Львові «Гранд-Готель».

Захер-Мазох був дуже хорошим студентом. Він вчився в університетах Праги та Граца, де вивчав юриспруденцію, математику та історію, а у віці 19 років став доктором права.

10 1858 року, працюючи на посаді доцента університету в Граці, він публікує свій перший роман «Одна галицька історія. Рік 1846». З того часу Захер-Мазох щорічно створював по книзі, а то й більше, експериментуючи з найрізноманітнішими жанрами. Він писав історичні

АНОНІМНИЙ

15 п'єси, літературно-критичні твори, був також і редактором декількох журналів.

ЛІТЕРАТУРА

ДОСЛІДИТИ

ЗАСНУВАТИ

Певний час Захер-Мазох суміщав викладацьку кар'єру з письменництвом, бо літературна та видавнича діяльність не приносила йому достатнього прибутку. Але після успіху в читачів роману «Дон Жуан з Коломій» (1872), французькою мовою та опублікованого в одному з паризьких журналів, вирішив повністю присвятити себе літературі.

НАПИСАТИ

25 Найбільшу письменникові приніс роман «Венера у хутрах». Провідною темою цього та деяких інших його творів є знущення жінки зі слабого чоловіка. 1886 року

ПОПУЛЯРНИЙ

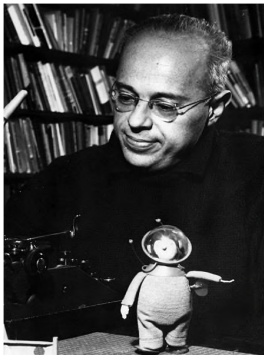
віденський психолог Ріхард фон Крафт-Ебінг називає СЕКС
патологію, що характеризується отриманням задоволення від болю та
підкорення, «мазохізмом».

Захер-Мазох, однак, увійшов до історії літератури
30 не лише як виразник мазохізму. Для німецькомовної літератури він
відкрив народне життя Галичини. Захер-Мазох докладно вивчав
мову, звичаї та перекази її народів. Повісті з НАРОД
життя входять до його збірок «Галицькі оповідання», «Єврейські
оповідання», «Польські єврейські оповідання».

35 Твори Захер-Мазоха перекладали багатьма
..... мовами і видавали масовими накладками. ЄВРОПА
Особливо популярними вони були у Франції. Його творчість високо
оцінювали Еміль Золя, Гюстав Флобер, Альфонс Доде, батько та син
Дюма. 1886 року з рук президента Франції Захер-Мазох прийняв
40 орден Почесного Легіону.

Останні роки свого життя Захер-Мазох провів у
німецькому селищі Ліндгайм, де й помер 9 березня 1895 року.

9. Дайте відповіді на запитання:

- 9.1. У яких галузях математики спеціалізувався С. Банах?
- 9.2. У якому віці С. Банах захистив докторську дисертацію і отримав звання професора?
- 9.3. Чим відома у математичному світі «Шотландська книжка»? Чому вона так називається?
- 9.4. Чим займався С. Лем під час Другої світової війни?
- 9.5. Скільки років С. Лем працював лікарем?
- 9.6. Яку назву має нефантастичний твір С. Лема,

присвячений львівському періоду його життя?

- 9.7. Ким були батьки Л. Захер-Мазоха?
- 9.8. Яким орденом Президент Франції нагородив Л. Захер-Мазоха?
- 9.9. У якому медичному терміні використовують ім'я Л.Захер-Мазоха?

10. З'єднайте початок і кінець речень.

1. Особливо популярними твори а) експериментував з різними літературними
Захер-Мазоха... жанрами.
2. Збірка спогадів Станіслава Лема... б) був лідером львівських математиків.
3. «Венера у хуторах» – ... с) називається «Високий Замок».
4. Стефан Банах... d) були у Франції.
5. Леопольд фон Захер-Мазох... е) відома всьому математичному світові.
6. «Шотландська книжка»... f) найпопулярніший твір Захер-Мазоха.

11. Утворіть прикметники від поданих іменників. Зразок: книжка – книжковий.

фантастика, автор, академія, хутро, посада, зварювання, проблема, лікар, прибуток.

12. У біографіях цих відомих людей є дещо спільне. За допомогою таблиці з'ясуйте, що саме.

Факт з біографії	Стефан Банах	Станіслав Лем	Леопольд фон Захер-Мазох
Народився у Львові		☐	☐
Навчався у Львові			
Працював у Львові			
Помер і похований у Львові			
Не українець			
Писав книжки			
Працював не за освітою			
Жив у XX столітті			

13. Напишіть або розкажіть коротку фантастичну історію, використовуючи слова:

- планета, галактика, космічний корабель, розумні істоти, астронавти;
- подорожувати, досліджувати, увійти в контакт;
- небезпечно, далеко, швидко, корисно.

14. Іноді явища, поняття, структури, методи, предмети називають за іменем людини, що вперше виявила або описала їх або якимсь іншим способом причетна до них, наприклад: мазохізм – від імені Л. фон Захер-Мазоха, «Мерседес» – від імені доньки співробітника автомобільної корпорації Даймлера...

Чи відомі вам значення поданих слів? На честь кого ці речі отримали такі назви?

бойкот	Олів'є
гільйотина	паскаль
джоуль	пастеризація
дизель	рентгенографія
кардиган	

саксофон

15. Розкажіть про відомого представника науки, культури, літератури вашої країни.

Використані джерела:

<http://formula.co.ua/biog/stefan-banah-henij-matematyky/>

http://uk.wikipedia.org/wiki/Станіслав_Лем

http://uk.wikipedia.org/wiki/Леопольд_фон_Захер-Мазох

Малюнки і світлини взято з сайтів:

<http://www.maps-of-britain.co.uk/large-map-scotland.htm>

<http://onlinesfilms.com/fantastika/2307-soiyaris.html>

<http://uk.wikipedia.org/wiki/Файл:Banach.gif>

<http://kameniarfranko.lviv.ua/?p=2503>

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Stanislaw_Lem.jpg

<http://biog.i.ua/user/2884987/1143518/>

Ключі до завдань

1. 1) слюсар; 2) конкурс; 3) пілот; 4) доцент.

4.

письменник	країна	книга
Тарас Шевченко →	Україна →	«Кобзар»
Вільям Шекспір →	Англія →	«Ромео і Джульєтта»
Пауло Коельйо →	Бразилія →	«Алхімік»
Омар Хайям →	Персія (Іран) →	поезія рубаї
Станіслав Лем →	Польща →	«Соляріс»
Джон Р. Р. Толкін →	Велика Британія →	«Володар Перстенів»
Габріель Гарсія Маркес →	Колумбія →	«Сто років самотності»
Віктор Гюго →	Франція →	«Собор Паризької Богоматері»,

«Знедолені»

5. Франції. Ваша відповідь.

6. (1) – А; (2) – С; (3) – А; (4) – В; (5) – В; (6) – С; (7) – В; (8) – А; (9) – С; (10) – А.

7. 3 – спеціальністю, 4 – у Львові, 5 – □, 6 – перший, 7 – □, 8 – закінчення, 9 – □, 10 – Львівському, 11 – механіка, 12 – медицину, 13 – □, 14 – □, 15 – друкувати, 16 – опублікований, 17 – щотижневому, 18 – □, 19 – вийшов, 20 – ним, 21 – □, 22 – якого, 23 – американський, 24 – □, 25 – цікавою, 26 – творчість, 27 – нагород, 28 – □, 29 – березня.

8. ЛЬВІВ – Львівського; АНОНІМНИЙ – анонімно; ЛІТЕРАТУРА – літературними; ДОСЛІДИТИ – дослідження; ЗАСНУВАТИ – засновником; НАПИСАТИ – написаного; ПОПУЛЯРНИЙ – популярність; СЕКС – сексуальну; НАРОД – народного; ЄВРОПА – європейськими.

10. 1 – d); 2 – c); 3 – f); 4 – b); 5 – a); 6 – e).

11. фантастика – фантастичний, автор – авторський, академія – академічний, хутро – хутряний, посада – посадовий, зварювання – зварювальний, проблема – проблемний, лікар – лікарський, прибуток – прибутковий.

12.

Факт з біографії	Стефан Банах	Станіслав Лем	Леопольд фон Захер-Мазох
Народився у Львові		□	□
Навчався у Львові	□	□	
Працював у Львові	□		
Помер і похований у Львові	□		
Не українець	□	□	□
Писав книжки		□	□
Працював не за освітою		□	
Жив у ХХ столітті	□	□	

14.

БОЙКОТ – спосіб політичної або економічної боротьби, що полягає в повній або частковій відмові від стосунків з особою, організацією, державою, від участі в роботі, заходах тощо. Походить від прізвища управителя мастку в Ірландії Ч. Бойкотта, щодо якого в 1880 р. орендарі вперше застосували таку форму протесту.

ГІЛЬЙОТИНА – знаряддя для виконання смертних вироків через відтинання голови засудженим. Походить від прізвища французького лікаря Ж. Гільйотена, який запропонував це знаряддя в період

Великої французької революції.

ДЖОУЛЬ – одиниця енергії. Роботи і кількості теплоти в Міжнародній системі одиниць (СІ). Походить від прізвища британського фізика Дж.-П. Джоуля (1818–1889).

ДИЗЕЛЬ – двигун внутрішнього згоряння, що працює на рідкому паливі. Походить від прізвища німецького інженера і винахідника Р. Дізеля (1858–1913).

КАРДИГАН – в'язаний шерстяний жакет по фігурі, без коміра, з глибоким вирізом, на гудзиках. Названий на честь англійського графа Кардигана, якому приписують винахід цього предмета одягу з метою утеплення форменого мундира.

ОЛІВ'Є – популярний в країнах колишнього СРСР салат, який вважають святковим і традиційним новорічним. Назву отримав на честь свого творця, шеф-кухаря Люсьєна Олів'є, який тримав у Москві на початку 60-х років XIX століття ресторан паризької кухні «Ермітаж». За кордоном відомий під назвою «Російський салат», «Картопляний салат» (Potato salad, правда, без м'яса і горошку).

ПАСКАЛЬ – одиниця тиску і механічного напруження в Міжнародній системі одиниць. Походить від прізвища французького математика, фізика Б. Паскаля (1623–1662).

ПАСТЕРИЗАЦІЯ – метод знезараження та консервації рідких харчових продуктів, за якого продукти нагрівають до температури, яка не досягає 100°C. Походить від прізвища французького вченого Л. Пастера (1822–1895).

РЕНТГЕНОГРАФІЯ – метод рентгенологічного дослідження, за допомогою якого на спеціальній плівці або пластинці одержують зображення (рентгенограму). Походить від прізвища німецького фізика В.-К. Рентгена (1845–1923).

САКСОФОН – духовий музичний інструмент, здебільшого у вигляді вигнутої параболічної труби. Походить від прізвища бельгійського майстра, винахідника А. Сакса (1814–1894).

Література:

Антонюк 2011: Антонюк, Н.В., Мальська, М.П. Теоретичні основи країнознавства: Підручник. Львів, 2011.

Верещагин 1990: Верещагин, Е.М., Костомаров, В.Г. Язык и культура: Лингвострановедение в преподавании русского языка как иностранного. 4-е изд., перераб. и доп. М.: Рус. яз., 1990.

Качала 2013: Качала, О. Елементи країнознавства у викладанні української мови як іноземної // Міжнародна наукова конференція «Теорія і практика викладання української мови як іноземної». Львів, ЛНУ ім. І. Франка, 3-4 квітня 2013 р. (подано до друку).

Корженко 2002: Корженко, В.Я. Українська мова для іноземних студентів. Країнознавство: навч. посіб. для іноземних студ. Вінниця, ВДТУ, 2002.

Сорока, Драгулева 2011: Сорока, О.Б., Драгулева, В.А. Роль літератури та культури при вивченні української мови як іноземної. – В: Драгоманівські студії. Софія, 2011.

Шумейко 2008: Шумейко, Н. Країнознавчий аспект у викладанні української мови та формування комунікативної культури в іноземних студентів. – В: Теорія і практика викладання української мови як

іноземної. Вип. 3, 2008.

Інформація про автора:

Олег Качала – Закінчив слов'янське відділення ЛНУ ім. І. Франка 2001 р. Викладач кафедри іноземних мов НУ «Львівська політехніка» (українська мова як іноземна, за сумісництвом – українська мова за професійним спрямуванням). Наукові зацікавлення: порівняльне мовознавство, практична стилістика і культура мови, розробка навчальних посібників з української мови для студентів-іноземців. Автор низки доповідей на конференціях і статей у фахових виданнях. Володіє англійською, польською, сербською/хорватською мовами.

Кафедра іноземних мов НУ «Львівська політехніка»

E-mail: olek.lviv@gmail.com